

Lausunto Opetus- ja kulttuuriministeriön Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman luonnoksesta 13.9.2011

Helsingin työväenopisto ja Arbis/ Taina Törmä ja Gunborg Gayer

Lähtökohtana on se, että suomalaiset ovat maailman osaavin kansakunta vuonna 2020. Hallituksen koulutuspolitiikka rakentuu elinikäisen oppimisen periaatteelle, joiden osana olevat oppimisvalmiudet ovat elinikäisen oppimisen tae.

1. kommentti tavoite 114

- määrällinen osallistumistavoite on asetettu 25–64 -vuotiaille, mikä on elinikäisen oppimisen näkökulmasta liian kapea ikämääritelmä. Yläikä pitäisi ulottaa ainakin 80-vuotiaisiin. Lisäksi aktiivinen osallistuminen lisää vanhusväestön mahdollisuuksia elää kotonaan pitempään ja näin myös yhteiskunnan resursseja säästyy. Luonnoksessa esitetyt luvut aikuisten opiskeluun osallistumisesta ovat liian alhaisia, koska ikäluokat 65+ jäävät laskelmien ulkopuolelle.

Maahanmuuttajille järjestetään vapaan sivistystyön oppilaitoksissa omaehtoista kotoutumiskoulutusta, joka vastaa hyvin aikuisten maahanmuuttajien koulutustarpeisiin. Koulutuksen kysyntä on kasvanut jatkuvasti varsinkin niillä paikkakunnille, joilla on paljon maahanmuuttajaväestöä.

2. kommentti tavoite 14

- Oppilaitosten ja niiden ylläpitäjien resurssit eivät riitä ainakaan Helsingissä maahanmuuttajien omaehtoisen kielikoulutuksen järjestämiseen – nyt resursseja on siirretty muusta koulutuksesta ilman, että kokonaisresurssit ovat lisääntyneet.
- Maahanmuuttajien kotouttamiskoulutukseen ruotsin kielellä pitää myös saada rahoitusta. Tällä hetkellä ruotsin kieltä taitavat tai oppivat maahanmuuttajat eivät pysty sitä saamaan vahvimmalla vieraalla kielellään.

Luonnos tuo esiin kansalaisopistojen pääosin aikuisille annettavan taiteen perusopetuksen merkityksen.

Kesu esittelee aikuiskoulutustiliä, jonka avulla jokaisella kansalaisella on mahdollisuus hankkia itselleen omia yksilöllisiä tarpeitaan vastaavaa aikuiskoulutusta. SADe-järjestelmä tarjoaa tietoa kaikesta maassa järjestettävästä aikuiskoulutuksesta.

3. kommentti tavoitteet 117 ja 119

- onko tarkoitus ulottaa aikuiskoulutustili ja SADe-järjestelmä myös vapaan sivistystyön opetukseen, ja jos, niin millä tavoin?

Keho-ohjelman mukaista vapaan sivistystyön oppilaitosverkon rakenteellista kehittämistä on tarpeen jatkaa. Tavoitteena on nykyistä tiiviimpi, palvelutarjonnaltaan monipuolinen ja alueellisesti kattava sekä laadukas kansalaisten sivistystarpeisiin vastaava oppilaitosverkko.

4. kommentti tavoite 129 ja 130

- Helsingissä asuun lähes 600 000 asukasta, joista aikuisia noin 480 000. Heistä noin 36 000 ovat rekisteröityneet ruotsinkielisiksi. Helsingissä toimii viisi kansalaisopistoa, joista kaupungin ylläpitämät ovat kieliryhmiensä suurimmat Suomessa. Verrattuna muuhun Suomeen oppilaitosten resurssit vastata kysyntään ovat heikommat ja koulutuksen kysyntä on suurta. Joka vuosi tuhansia opinhaluisia jää jonoihin. Syrjäytymisuhan alla olevia asuu Helsingissä paljon ja heidän tavoittamisensa vapaan sivistystyön nykyisillä resursseilla on hankalaa. Koko pääkaupunkiseudulla voidaan ruotsinkielisen vapaan sivistyksen yhteistyötä vahvistettava entisestään.
- Yhteiskunnallisen koulutuksen määritelmä olisi tarpeen tehdä, jotta sen määrällistä lisäämistä voitaisiin tarkastella tavoitteen mukaisesti.